

PRENUMERATA:

Rocznie 48 Mk., Kr. 96
półrocznie 24 Mk., Kr. 48
kwartalnie 12 Mk., Ko-
ron 24.

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.
WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA.

Cena za wiersz drobne-
go pisma (petit) po teń-
ście 1 mk.
Kolumna 6 lamów.
Numer pojedynczy
20 fenigów.

Redakcja i Administracja: Miodowa № 20.

Redakcja otwarta od 9—3 p. p.

Redaktor przyjmuje od 1—2 p. p.

Telef. red. 44-05. Telef. admin. 44-50.

DZIAŁ URZĘDOWY.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Aprowizacji w sprawie wprowadzenia wolnego handlu ziemniakami.

Art. 1.

W myśl art. 1, 6, 7, 8 i 9 Ustawy z dnia 29 lipca 1919 r. o obrocie ziemniakami w roku gospodarczym 1919/20, wprowadzony zostaje wolny handel i obrót ziemniakami.

Art. 2.

Wszelkie ograniczenia przewozowe, dotyczące ziemniaków, zostają zniesione.

Art. 3.

Wywóz ziemniaków poza granice Państwa, zarówno, jak wywóz ziemniaków do obszarów podległych Komisarzowi Generalnemu dla Ziemi Wschodnich jest wzbroniony. Zezwolenie na wywóz ziemniaków poza granice Państwa może być w drodze wyjątku uzyskane u Państwowej Komisji Wywozu i Przewozu Ministerstwa Przemysłu i Handlu w myśl przepisów zawartych w art. 7 Ustawy z dnia 29 lipca 1919 r. o obrocie ziemniakami w roku gospodarczym 1919/20. Zezwolenia wywozu do ziem podległych Komisarzowi Generalnemu dla Ziemi Wschodnich wydaje Ministerstwo Aprowizacji.

Art. 4.

Winni niestosowana się do przepisów niniejszego rozporządzenia ulegają w myśl art. 9 Ustawy z dnia 29 lipca 1919 r. o obrocie ziemniakami w roku gospodarczym 1919/20 karze aresztu od dni 14 do miesięcy 6, lub grzywnie od 100—100.000 marek, względnie od 150—150.000 koron. Ukaranie w myśl tego rozporządzenia nie przesądza ukarania za ten sam czyn, o ile on mieści w sobie znamiona czynu w innych ustawach karą surowszą zagrożonego. W razie usiłowania przewozu ziemniaków wbrew przepisom, zawartym w art. 3, winna być zarządzona konfiskata ziemniaków.

Art. 5.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z chwilą ogłoszenia go w „Monitorze Polskim”.

Minister Aprowizacji.

(—) Antoni Minkiewicz.

Warszawa, dnia 12 sierpnia 1919 r.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Aprowizacji i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie obrotu zbożem siewnym ozimem w roku 1919.

W myśl artykułu 1, 3, 8 i 9 Ustawy z dnia 29-go lipca 1919 roku o obrocie ziemniakami w roku gospodarczym 1919/20 wydane zostaje następujące rozporządzenie:

Art. 1.

W celu dania rolnikom możliwości nabycia celnego zboża siewnego ozimego, zarejestrowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, gospodarstwa nasienne mają prawo sprzedaży bezpośrednio rolnikom zboża, uznanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych za zboże siewne.

Art. 2.

Gospodarstwa nasienne, które sprzedały w drodze legalnej zboże siewne, mają prawo nabycia zboża na potrzeby swego gospodarstwa od producentów lub instytucji do handlu zbożem uprawnionych, za każdorazowym upoważnieniem Szefa Władzy Politycznej pierwszej instancji (powiatowego Komisarza Rządowego lub Starosty).

Art. 3.

Gospodarstwa nasienne, zarejestrowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, otrzymują od Ministerstwa Rolnictwa lub jego ekspozytur listy przewozowe (frachty), uprawniające do przewozu zakupionego u nich zboża siewnego kolejami lub drogą wodną.

Listy przewozowe winny zawierać zastrzeżenie, że odbiorcą może odebrać zboże siewne jedynie za okazaniem zaświadczenia administracji powiatu, do którego zboże zostało skierowane.

Art. 4.

Szef Władzy Politycznej pierwszej instancji może wydawać zezwolenia na nabycie drobnych ilości zboża na zasiew bezpośrednio u producentów w obrębie swego powiatu.

Art. 5.

Obrót zbożem siewnym ozimem dozwolony jest do dnia 1-go października 1919 roku.

Art. 6.

Do wydania rozporządzenia w sprawie obrotu zbożem siewnym na ziemiach b. zaboru pruskiego upoważniony jest Główny Urząd Żywnościowy przy Naczelnej Radzie Ludowej w Poznaniu.

Art. 7.

W razie, gdy ktokolwiek uzyskawszy zezwolenie na nabycie zboża siewnego, nabyte na zasadzie tego zezwolenia zużyje na inne cele, nie na oświe, podlega, w myśl art. 8 i 9 Ustawy z dnia 29 lipca 1919 o obrocie ziemniakami w roku gospodarczym 1919/20, w drodze administracyjnej karze aresztu od dni 14 do miesięcy 6, oraz grzywnie od 100 do 100.000 marek, względnie od 150 do 150.000 koron.

Art. 8.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od chwili ogłoszenia go w „Monitorze Polskim”.

Minister Aprowizacji:

(—) Antoni Minkiewicz.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

w/z.

(—) Z. Chmielewski.

Warszawa, dnia 12 sierpnia 1919 r.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Aprowizacji i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie cen na zboże w roku gospodarczym 1919/20.

Na mocy artykułu 5 Ustawy z dnia 29 lipca 1919 r. o Obrocie Ziemniakami w roku gospodarczym 1919/1920 wydane zostaje następujące rozporządzenie:

Art. 1.

Na ziemiach b. zaboru rosyjskiego oraz b. zaboru austriackiego ustanowione zostają następujące ceny na zboże konsumcyjne:

za 100 kg. żyta, jęczmienia lub owsa — Mk. 80;
za 100 kg. pszenicy — Mk. 90.

Art. 2.

Na ziemiach b. zaboru pruskiego ustanowione zostają następujące ceny na zboże konsumcyjne:

za 100 kg. żyta, jęczmienia lub owsa — Mk. 40;
za 100 kg. pszenicy — Mk. 50.

Art. 3.

Na ziemiach b. zaboru rosyjskiego oraz b. zaboru austriackiego będzie w czasie od dnia 15 sierpnia do dnia 15 października 1919 roku wypłacana po za ceną zasadniczą premia za wczesną odstawę w wysokości Mk. 10 za każde 100 kg. bez względu na rodzaj zboża. Po dniu 15 października wypłacana będzie jedynie cena zasadnicza.

Art. 4.

Na ziemiach b. zaboru rosyjskiego oraz b. zaboru austriackiego obowiązują następujące ceny za zboże siewne ozime:

1) na zboże oryginalne ceny nie są ograniczone i ustanawiane zostają stosownie do porozumienia pomiędzy sprzedawcą a kupującym;
2) za 100 kg. zboża z pierwszych trzech odsiewów — Mk. 150;
3) za 100 kg. zboża z dalszych odsiewów — Mk. 135;
4) za 100 kg. zboża siewnego zwykłego odczyszczanego — Mk. 110.

Art. 5.

Na ziemiach b. zaboru pruskiego ma moc rozporządzenia w sprawie cen na zboże siewne, wydane przez Główny Urząd Żywnościowy Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu.

Art. 6.

Powyżej wymienione ceny płacone będą producentom za zboże dobrej jakości loco magazyn instytucji skupującej zboże z upoważnienia Ministerstwa Aprowizacji, lub loco stacja kolei żelaznej.

W sprawie potrąceń za zły gatunek dostarczonego zboża wydane zostanie osobne rozporządzenie.

Art. 7.

Na ziemiach b. zaboru austriackiego oraz w powiatach b. zaboru rosyjskiego, okupowanych w czasie wojny przez Austrię, producenci otrzymywać będą należność za zboże w koronach, przyczem ustalony zostaje stosunek mk. 100 = kor. 175.

Art. 8.

Rozporządzenie niniejsze staje się prawomocnym z dniem ogłoszenia go w „Monitorze Polskim” i obowiązuje od dnia 15 sierpnia 1919 roku.

Minister Aprowizacji

(—) Antoni Minkiewicz.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych

(—) Janicki.

Warszawa, dnia 13 sierpnia 1919 r.

ROZPORZĄDZENIE

Ministerstwa Aprowizacji w sprawie młynów.

Na mocy artykułu 8 Ustawy z dnia 29 lipca 1919 r. o Obrocie Ziemniakami w roku gospodarczym 1919/1920, wydane zostaje następujące rozporządzenie:

Art. 1.

Wszystkie młyny, znajdujące się na obszarze Państwa Polskiego, zostają podzielone na dwie kategorie, ze ściśle rozgraniczeniem praw przemiału.

1) Młyny kategorii I, mające prawo mielenia jedynie zboża importowanego i monopolowego, stanowiącego własność państwową lub komunalną.
2) Młyny kategorii II, (gospodarskie), mające prawo mielenia jedynie zboża, stanowiącego prywatną własność producentów, przeznaczonego na pokrycie ich potrzeb.

Art. II.

Poszczególne młyny zostają zaliczone do kategorii I na skutek zawarcia umowy na mielenie zboża państwowego lub komunalnego z Państwowym Urzędem Zbożowym, względnie z miejscowym Urzędem Powiatowym i Powiatową Komisją Aprowizacyjną.

Państwowy Urząd Zbożowy, względnie Urzędy Powiatowe, winny nadsyłać wykazy zakontraktowanych młynów z podaniem ilości zboża, przeznaczanego do przemiału w każdym poszczególnym młynie, Ministerstwu Aprowizacji do wiadomości.

Art. III.

Wszystkie pozostałe młyny, niezaliczone w poczet młynów kategorii I, stanowią kategorię II młynów.

Młyny kategorii II mogą funkcjonować w zakresie przewidzianym przez art. II, punkt 2 niniejszego rozporządzenia, bez specjalnego zezwolenia Ministerstwa Aprowizacji, względnie podległych temuż organów.

Art. IV.

W celu zaprowadzenia jednego gatunku i jednolitej jakości mąki dla całego Państwa, wysokość normy przemiałowej dla żyta, pszenicy i jęczmienia, obowiązująca młyny obydwu kategorii, ustanawia się, jak następuje:

a) dla żyta:

mąki 80%
otrąb 15,5%
odpadków do . . . 1,5%
rozkurz 3%

b) dla pszenicy:

mąki i 70%)
mąki chlebowej . . 10%) ogółem 80%
otrąb 15,5%
odpadków do . . . 1,5%
rozkurz 3%

Norma rozkurzowa w młynach gospodarskich kategorii II może osiągać 4%.

c) dla jęczmienia:

wydajność kaszy minimalnie 63%.

Przy przemiale żyta wolno używać do odświeżania wyłącznie sit drucianych od Nr. 24 do Nr. 34 (lub jedwabnych, odpowiadających tymże numerom sit drucianych). Liczba numerów sit drucianych odpowiada bieżącej ilości oczek w calu polskim.

Przy przemiale pszenicy mogą być używane do odświeżania sita jedwabne, odpowiadające wyłącznie numerom normalnym 6, 7 i 8. Używanie wszelkich innych

niż powyższe, numerów sił jest bezwarunkowo wzbronione.

Art. V.

Taksa za przemiał dla młynów kategorii I i II będzie ustanawiana w każdym poszczególnym powiecie przez władzę administracyjną pierwszej instancji, łącznie z Powiatową Komisją Aprobacyjną, po wysłuchaniu zdania w tym względzie miejscowych przedstawicieli przemysłu młynarskiego. Państwowy Urząd Zbożowy dla młynów, mielących zboże dla tegoż Urzędu, określa cenę za przemiał po zatwierdzeniu przez Ministerstwo Aprobacji.

Art. VI.

Pobieranie wynagrodzenia za przemiał w naturze przez młyny obydwu kategorii jest bezwzględnie wzbronione.

Art. VII.

Otręby i wszelkie odpadki, powstałe przy mieleniu zboża w młynach II kategorii, stanowią własność państwową lub komunalną i muszą być całkowicie oddane odnośnym organom rządowym lub komunalnym wraz z gotowymi produktami mącznymi.

Otręby i wszelkie odpadki, powstałe przy mieleniu zboża w młynach II kategorii, stanowią własność producentów. Handel rzeczonymi otrębami i odpadkami jest bezwarunkowo wzbroniony.

Art. VIII.

Winni nie stosowania się do przepisów, zawartych w rozporządzeniu niniejszym, podlegają karom, przewidzianym w art. IX Ustawy z dn. 29 lipca 1919 r. o Obrocie Ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/20 i unieruchomieniu młyna.

Minister Aprobacji:

(—) Antoni Minkiewicz.

Warszawa, dnia 12 sierpnia 1919 r.

ZASADNICZA USTAWA SANITARNA.

z dnia 19 lipca 1919 r.

Art. 1. Nadzór zwierzchni nad wszystkimi sprawami zdrowotnymi w państwie, oraz zwierzchni kierownictwo spraw lekarskich należy do Ministerstwa Zdrowia Publicznego; — do tegoż Ministerstwa należy również prowadzenie wszystkich działań, dotyczących spraw zdrowotnych i higieny społecznej w Państwie, z wyjątkiem tych, które poddane zostały ustawowo kompetencji innych Ministerstw. Piecza nad zdrowiem ludności i bezpośrednie wykonawstwo jest obowiązkiem ciał samorządowych w obrębie podległych im terytoriów pod nadzorem i opieką władz państwowych.

Art. 2. W szczególności kompetencji Ministerstwa Zdrowia Publicznego podlegają następujące sprawy:

1. zwalczanie chorób w ogólności, a przede wszystkim zakaźnych, zarówno ostrych, jak i przewlekłych (dezynfekcja, dezynsekcja, kąpiele ludowe, zakłady wyrobu surowic i szczepionek, pracownie bakteriologiczne, sprawy cmentarzy, domów przedpogrzebowych, przewożenie zwłok i t. p.);
2. szpitalnictwo, pielęgniarstwo, ratownictwo, przewożenie chorych, zakłady lecznicze publiczne i prywatne;
3. sanitarno-lekarska opieka nad dzieckiem i nad macierzyństwem; eugenika;
4. opieka lekarska nad psychicznie chorymi; współdziałanie w zwalczaniu alkoholizmu;
5. współdziałanie w sprawach lekarskiej opieki nad inwalidami i kalekami; współdziałanie w sprawach, związanych ze zjawiskami emigracji ludności;
6. zdrojowiska i uzdrowiska;
7. sanitarno-lekarska walka z nierządem;
8. sprawy zaopatrywania w wodę i usuwanie wód zużytych, ochrona czystości powietrza, wody i gleby;
9. nadzór sanitarny nad środkami żywności i przedmiotami użytku, współdziałanie w sprawach odżywiania się ludności, zakłady badania produktów spożywczych;
10. higiena i inspekcja sanitarna mieszkań, sprawy osiedleńcze i mieszkaniowe;
11. higiena więzień, współdziałanie z Ministerstwem Sprawiedliwości przy wydawaniu i wykonywaniu odpowiednich przepisów;
12. higiena zawodowa, sprawy higieny przemysłu, rzemiosł i komunikacji lądowej i wodnej, współdziałanie w zakresie ubezpieczeń społecznych i ochrony pracy;
13. nadzór nad dopuszczeniem na rynek zbytu w Polsce środków leczniczych, surowic i szczepionek, oraz regulowanie ich produkcji i sprzedaży; nadzór nad wyrobem i sprzedażą kosmetyków i farb, koncesjonowanie aptek, składów aptecznych i innych zakładów, trudniących się wyrobem i sprzedażą środków leczniczych; farmakoepa i taksa aptekarska; sprawa hodowli i sprzedaży roślin leczniczych;
14. nadzór nad praktyką lekarską, sprawy izb lekarskich, współdziałanie w sprawach studiów lekarskich;
15. nadzór nad personelem lekarskim pomocniczym, położne, felerczy, dezynfektorzy, masażyści, pielęgniarze, sanitariusze, nadzór sanitarny nad fryzjerami i golarzami;

16. szkolnictwo zawodowo-lekarskie średnie i niższe;

17. nadzór nad personelem farmaceutycznym, zrzeszenie aptekarskie, współdziałanie w sprawach studiów farmaceutycznych;

18. sprawy dentystyczne, technicy dentystyczni;

19. współdziałanie w sprawach sanitarno-weterynaryjnych;

20. sprawy sądowo-lekarskie, sprawy grzebania zmarłych;

21. sprawy stowarzyszeń lekarskich i higienicznych, sprawy Czerwonego Krzyża, oraz innych instytucji o pokrewnych celach; prasa lekarska, sprawy popularyzacji wiadomości z higieny, cenzura ogłoszeń, dotyczących działalności leczniczej i środków leczniczych;

22. popieranie związków, zakładów, fundacji we wszystkich dziedzinach zdrowia publicznego;

23. statystyka lekarska;

24. wszelkie inne sprawy z działu policii lekarskiej, policii sanitarnej, higieny społecznej i medycyny sądowej, o ile nie należą do zakresu działania innych Ministerstw, lub w myśl art. 3 do zakresu działania ciał samorządowych.

Art. 3. Do obowiązków ciał samorządowych należy:

1. piecza nad czystością powietrza, gleby i wody, nad zaopatrzeniem ludności w wodę zdarną do picia i potrzeb gospodarczych, nad należytem usuwaniem wód zużytych i nieczystości i odprowadzeniem wód ściekowych;
2. piecza nad przestrzeganiem odpowiednich sanitarnych przepisów, obowiązujących przy budowie i przebudowie domów, przeznaczonych na mieszkanie i wszelkie lokale użyteczności publicznej;
3. piecza nad należytem pomieszczeniem ludności w mieszkaniach i nadzór nad stanem zdrowotnym mieszkań;
4. piecza i nadzór nad osobistą czystością mieszkańców, ich mieszkań i otoczenia;
5. współdziałanie z władzami rządowymi przy zwalczaniu chorób zakaźnych i zapobieganiu im;
6. piecza nad zapewnieniem chorym należytej opieki lekarskiej i pomocy fachowej dla położnic, opieka nad psychicznie chorymi, zwalczanie alkoholizmu;
7. szczepienie ospy ochronnej;
8. współdziałanie z władzami rządowymi w zwalczaniu nierządu i chorób wenerycznych;
9. zakładanie i utrzymywanie gminnych kostnic i cmentarzy oraz czuwanie nad niemi; urządzenie i utrzymywanie grzebowisk;
10. oględziny zwłok;
11. współdziałanie z władzami rządowymi w sprawach nadzoru nad produktami spożywczymi, sposobem ich przechowywania i przyrządzania oraz ich sprzedaży;
12. zakładanie i utrzymywanie rzeźni;
13. nadzór nad przestrzeganiem wszelkich ustaw, przepisów i rozporządzeń sanitarnych;
14. przedkładanie sprawozdań sanitarnych państwowym władzom zdrowia publicznego, według ustanowionych wzorów.

Szczególne ustawy określają prawa i obowiązki ciał samorządowych przewidziane w art. 3.

Art. 4. W myśl przepisów w art. 3 zawartych, zarządy komunalne winny wykonywać i utrzymywać we własnej administracji niezbędne dla ich gmin urzędzenia sanitarno-techniczne, zakładać i utrzymywać szpitale, przychodnie, przytulki, domy izolacyjne, kąpieliska i t. p., utrzymywać lekarzy sanitarnych, akuszerki gminne, pielęgniarzy, dezynfektorów i inny niezbędny personel służbowy, stosując się do przepisów i norm, wydanych przez Ministra Zdrowia Publicznego.

Art. 5. Na mocy decyzji władzy nadzorczej zarządy komunalne w celu wykonania swych obowiązków, przewidzianych w art. 3 p. 1, mają prawo w myśl ogólnych przepisów o wywłaszczeniu na cele publiczne, nabywania w drodze przymusowej za odpowiednim odszkodowaniem, potrzebnych do wykonania przepisów niniejszej ustawy nieruchomości, źródła wody wraz z potrzebną ilością otaczającego je terenu, jak również przeprowadzanie wód i ścieków przez cudze grunta.

Art. 6. Zarządy komunalne w celu wykonania obowiązków, przewidzianych w art. 3 punktach 2, 3 i 4, mają prawo zakazu zamieszkiwania w budowlach, wzniesionych także przed ogłoszeniem niniejszej ustawy, uznanych za szkodliwe dla zdrowia mieszkańców lub sąsiadów, aż do czasu dokonania odpowiednich, ściśle określonych przeróbek.

Art. 7. Wydatki, wynikające z art. 3, z wyjątkiem punktów 5, 7 i 8, dalej przepisów art. 4 i 5 niniejszej ustawy, obciążają w całości związki komunalne.

W razie uchylenia się gminy od asygnowania niezbędnych sum na wydatki powyższe, odpowiednie sumy mogą być wprowadzone do budżetu gmin przez władze nadzorcze na wniosek Ministra Zdrowia Publicznego.

Stosunek, w jakim Skarb Państwa weźmie udział w ponoszeniu niektórych wydatków, wynikających z art. 3, p. 5, 7 i 8, określa oddzielne ustawy.

Art. 8. W razie niewypełnienia przez zarząd komunalny obowiązków, wynikających z niniejszej u-

stawy, Ministrowi Zdrowia Publicznego, na wniosek odpowiednich urzędów, służyć będzie prawo delegowania swego przedstawiciela do gminy w celu przeprowadzenia w porozumieniu z władzami nadzorczymi na koszt gminy potrzebnych w tej dziedzinie zarządzeń.

Władze administracyjne i policyjne obowiązane są nieść pomoc delegowanemu lekarzowi sanitarnemu we wszystkich jego zarządzeniach i czynnościach urzędowych.

Art. 9. W razach wyjątkowych te gminy, które wykazały, że ich stan finansowy nie pozwala na całkowite przeprowadzenie zarządzeń sanitarnych i technicznych, wynikających z przepisów niniejszej ustawy, mogą otrzymać odpowiednią pomoc ze skarbu Państwa za pośrednictwem Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

Art. 10. Ministrowi Zdrowia Publicznego służy prawo ogłaszania rozporządzeń instrukcji szczegółowych, wynikających z niniejszej ustawy; o ile jednak z rzeczonych rozporządzeń powstaje by mogły ciężary finansowe dla ciał samorządowych, rozporządzenia takie Minister Zdrowia Publicznego wydaje w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 11. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Zdrowia Publicznego.

Marszałek Sejmu:

(—) Trąpczyński.

Prezydent Ministrów:

włz.

(—) S. Wojciechowski.

Minister Zdrowia Publicznego:

(—) Janiszewski.

(Dz. Praw P. P. z d. 5 sierpnia 1919 r. Nr. 63).

USTAWA

z dnia 21 lipca 1919 r. o przymusowym nauczaniu w wojsku polskim.

Art. 1. Żołnierze pozbawieni w wieku szkolnym nauczania początkowego oraz niedość biegły w czytaniu i pisaniu po polsku podlegają przymusowej nauce w okresie odbywania służby wojskowej.

Art. 2. Wszelkie środki pomocniczych, potrzebnych do nauki, dostarczają bezpłatnie władze wojskowe.

Art. 3. Naukę prowadzą odpowiednio wykwalifikowane siły nauczycielskie, służące w wojsku.

Art. 4. Żołnierze, którzy nie wykazują dostatecznej biegłości w czytaniu i pisaniu po polsku, nie mogą uzyskiwać stopni podoficerskich.

Art. 5. Wykonanie tej ustawy, jako też wydanie rozporządzeń, dotyczących organizacji, oraz planów i zakresu nauczania, poleca się Ministrowi Spraw Wojskowych.

Marszałek Sejmu:

(—) Trąpczyński.

Prezydent Ministrów:

włz.

(—) S. Wojciechowski.

Minister Spraw Wojskowych.

(—) J. Lesniewski.

(Dz. Praw P. P. z d. 5 sierpnia 1919 r. Nr. 63).

USTAWA

z dnia 19 lipca 1919 r. o przymusowym szczepieniu ochronnym przeciwko ospie.

Art. 1. W Państwie Polskim wszystkich mieszkańców obowiązuje przymusowe szczepienie ochronne przeciwko ospie.

Art. 2. Przymusowemu szczepieniu ochronnemu przeciwko ospie podlegają:

- a) pierwszemu — wszystkie dzieci nowonarodzone, przeczem szczepienie u nich dokonane — być powinno przed upływem pierwszego roku życia;
- b) powtórnemu — wszystkie wogóle dzieci w 7-ym roku życia; zwolnione od szczepienia mogą być tylko te dzieci, które w ciągu ostatnich 5-ciu lat przed terminem ich urzędowego powołania do służby miały zaszczepioną ospę ochronną z wynikiem dodatnim, wreszcie te dzieci, dla których szczepienie ochronne przeciwko ospie według opinii lekarza urzędowego byłoby bezwzględnie szkodliwe dla zdrowia.

Szczepienie ochronne u dzieci zwolnionych od szczepienia we wskazanym terminie winno być odłożone do następnego terminu szczepienia.

c) wszystkie wogóle osoby, które wskutek jakichkolwiek przyczyn nie były jeszcze przeciw ospie zaszczepione, lub nie przeszły powtórnego szczepienia przeciwko ospie, a to w myśl ustępu b) niniejszego artykułu.

Art. 3. Szczepienie ochronne przeciwko ospie w terminach urzędowych odbywa się bezpłatnie.

Świadectwo o skutecznym przyjęciu się ospy wydaje się bez poboru jakichkolwiek opłat.

Przymusowe szczepienie ochronne przeciwko ospie winno odbywać się zwyczajnie dwa razy do roku:

miejsca i zwyczajne terminy dorocznych szczepień wyznacza Ministerstwo Zdrowia Publicznego.

W razie niebezpieczeństwa epidemii ospy może lekarz powiatowy zarządzić szczepienie z konieczności, któremu podlegają wszyscy mieszkańcy danej gminy lub części gminy.

Art. 4. Wydatki, wynikające z wykonania przepisów art. 3, obciążają Skarb Państwa. Niefachowe pomocniczego personelu służbowego oraz pomieszczenia z odpowiednim oświetleniem, względnie opalem, do przeprowadzenia szczepienia dostarcza gmina.

Art. 5. Nadzór nad prawidłowością szczepień ochronnych przeciwko ospie należy do lekarza powiatowego.

Art. 6. Władze komunalne obowiązane są sporządzać corocznie dokładne listy imienne osób, podlegających szczepieniu ospy.

Sposób i terminy sporządzania list określi Minister Zdrowia Publicznego w drodze rozporządzenia.

Art. 7. Ministerstwo Zdrowia Publicznego zakłada w miarę potrzeby Instytuty Państwowe do wyrobu szczepionki przeciwospowej. Do szczepień ochronnych przeciwko ospie wolno używać tylko szczepionki z Państwowego Instytutu szczepienia ospy lub z jego składów, albo też z takich zakładów, które uzyskały od Ministerstwa Zdrowia Publicznego prawo wyrobu i sprzedaży szczepionki w obrębie Państwa Polskiego.

Art. 8. Rodzice, opiekunowie i wogóle osoby, do których należy opieka nad dziećmi, podlegającymi szczepieniu (art. 9), odpowiedzialni są za to, aby dzieci te w przepisanych terminach były zaszczepione.

Dzieci nieszczepionych nie wolno przyjmować do szkół lub innych zakładów naukowych lub wychowawczych.

Przeszkadzanie poddaniu się innym osobom szczepieniu ochronnemu lub namawianie ich do uchylenia się od szczepienia podlega karze (art. 9).

Art. 9. Przekroczenia przepisów niniejszej ustawy lub rozporządzeń, wydanych na jej podstawie, o ile czyn karygodny nie podlega ukaraniu w myśl ogólnych postanowień karnych, względnie w myśl ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych, — będą karane w drodze administracyjnej grzywnami do 200 złp. lub aresztem do 14 dni, a w razie popełnienia przekroczenia przez funkcjonariuszów publicznych — według właściwych przepisów dyscyplinarnych.

Art. 10. Wprowadzenie w wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Zdrowia Publicznego.

Marszałek Sejmu:

(—) *Trampczyński.*

Prezydent Ministrów:

w/z.

(—) *S. Wojciechowski.*

Minister Zdrowia Publicznego:

(—) *Janiszewski.*

(Dz. Praw P. P. z d. 5 sierpnia 1919 r. Nr. 63).

USTAWA

z dnia 21 lipca 1919 roku w przedmiocie niektórych zmian w Kodeksie Karnym i Ustawie Postępowania Karnego, oraz w przedmiocie tekstu Kodeksu Karnego.

Art. 1. Zatwierdza się dekret z dnia 9 grudnia 1918, Nr. 20 Dz. Pr. za rok 1918 poz. 57, w przedmiocie niektórych zmian w Kodeksie Karnym i ustawie postępowania karnego z następującymi zmianami:

1) Część 2-ga art. 1 ma brzmienie:
„Ustęp pierwszy art. 55 K. K. otrzymuje brzmienie następujące:

Zamiast kary śmierci i ciężkich robót bezterminowych stosuje się zamknięcie w więzieniu na czas do lat 12, zamiast ciężkich robót terminowych — zamknięcie w więzieniu na czas do lat 8, a zamiast zesłania na osiedlenie i domu poprawy — zamknięcie w więzieniu na czas do lat 3”.

2) W art. 2 po „623” dodać należy „625 ustęp 6”.

3) W art. 3 po wyrazach „476 K. K.” zamiast słów „o ile dotyczy ojca i matki” dodać należy słowa: „o ile dotyczy ojca, matki lub innych krewnych wstępnych”.

4) W art. 7 wyraży „10 lipca” zastąpić należy wyrazami „18 lipca”.

Art. 2. W części 2 art. 36 K. K. po wyrazach „w wypadkach, gdy odebranie ich zostało specjalnie przewidziane w ustawie” dodać należy, „w innych zaś wypadkach — według uznania sądu”.

Art. 3. Część 2 art. 3 przepisów przechodnich do Kodeksu Karnego z dnia 7 sierpnia 1917, Nr. 1 Dz. Urz. Dep. Sprawiedliwości T. R. S., otrzymuje brzmienie następujące:

„Kara zamknięcia terminowego w ciężkim więzieniu, zastępująca ciężkie roboty terminowe, wymierzana będzie na czas od lat czterech do lat piętnastu, a zastępująca zesłanie na osiedlenie — na czas od roku jednego do lat czterech”.

W części 3 tegoż artykułu przepisów przechodnich do Kodeksu Karnego wyraz „rozporządzenia” zastąpić należy wyrazem „przepisach”.

V art. 17 tychże przepisów przechodnich wyraża

zy „przy uprawnieniu nierzadu winny udzielania jej poparcia w jakikolwiek sposób” — zastąpić należy wyrazami „lub jakiegokolwiek poparcia przy uprawnieniu nierzadu”.

Art. 4. Dekret z dnia 8 lutego 1919, Nr. 17 Dz. Pr., poz. 220, w przedmiocie tekstu Kodeksu Karnego uchyla się.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy należy do Ministra Sprawiedliwości.

Marszałek Sejmu:

(—) *Trampczyński.*

Prezydent Ministrów:

w/z.

(—) *S. Wojciechowski.*

Minister Sprawiedliwości:

(—) *Supełski.*

(Dz. Praw P. P. z d. 5 sierpnia 1919 r. Nr. 63).

USTAWA

z dnia 22 lipca 1919 r. w przedmiocie utworzenia Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 1. W celu zarządzania sprawami, dotyczącymi przebudowy ustroju rolnego, tworzy się Główny Urząd Ziemski.

Art. 2. Do zakresu działania Głównego Urzędu Ziemskiego należy:

1) przygotowanie projektów ustaw w przedmiocie przebudowy ustroju rolnego celem przedłożenia ich przez Rząd Sejmowi Ustawodawczemu;
2) dokonywanie przebudowy ustroju rolnego w myśl ustaw właściwych;

3) organizacja urzędów ziemskich, oraz sprawy, dotyczące komisji osadniczej w Poznaniu, komisji agrarnych w b. zaborze austriackim, oraz instytucji dla tworzenia włości rentowych na ziemiach Polski b. zaboru pruskiego i b. zaboru austriackiego;

4) likwidacja spraw oddziałów b. rosyjskiego Banku Właściciarskiego na ziemiach polskich;

5) sprawy Państwowego Banku Rolnego;

6) inne sprawy z przebudową ustroju związane, przekazane Głównemu Urzędowi Ziemskiemu przez właściwe ustawy lub rozporządzenia.

Art. 3. Z zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych wyłączone zostają sprawy, przekazane w myśl niniejszej ustawy Głównemu Urzędowi Ziemskiemu.

Art. 4. Na czele Głównego Urzędu Ziemskiego stoi prezes, mianowany przez Naczelnika Państwa na wniosek Rady Ministrów. Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego zajmuje stanowisko równorzędne Ministrowi, bierze jednak udział w Radzie Ministrów tylko w sprawach, dotyczących zakresu działania Głównego Urzędu Ziemskiego, działa w stałym porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 5. Prawa i czynności, przekazane przez ustawy i rozporządzenia, regulujące ustrój i działalność instytucji, przechodzących do zakresu działania Głównego Urzędu Ziemskiego, Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych, przechodzą na prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 6. Wykonanie niniejszej ustawy powierzono zostaje Prezydentowi Ministrów w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

Marszałek Sejmu:

(—) *Trampczyński.*

Prezydent Ministrów:

w/z.

(—) *S. Wojciechowski.*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

(—) *Janicki.*

(Dz. Praw P. P. z d. 5 sierpnia 1919 r. Nr. 63).

USTAWA

z dnia 21 lipca 1919 r.

o odpowiedzialności dyscyplinarnej stałych nauczycieli publicznych szkół powszechnych i o postępowaniu dyscyplinarnym.

Art. 1. Dekret z dnia 7 lutego 1919 roku (Dzien. Praw Nr. 14 z dnia 8 lutego 1919 r.) zatwierdza się.

Art. 2. Przepisy tej ustawy obowiązują na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 3. Wykonanie tej ustawy porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z zastrzeżeniem, że postanowienia art. 2-go tej ustawy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Marszałek Sejmu:

(—) *Trampczyński.*

Prezydent Ministrów:

w/z.

(—) *S. Wojciechowski.*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) *Jan Łukasiewicz.*

(Dz. Praw P. P. z d. 5 sierpnia 1919 r. Nr. 63).

USTAWA

z dnia 29 lipca 1919 roku o obrocie ziemioładami w roku gospodarczym 1919/1920.

Art. 1. Prawo handlu pszenicą, żytem, jęczmieniem, owsem i przetworami tych zbóż, oraz ich przewóz kolejami i statkami przysługuje wyłącznie Rzadowi. Handel innymi ziemioładami wewnątrz Państwa jest wolny. Przeróbka ziemniaków i handel przetworami ziemniaczanymi podlega przepisom zawartym w art. 6 niniejszej ustawy.

Art. 2. Przy Ministerstwie Apropowizacji powstaje jako stały organ doradczy Państwowa Rada Apropowizacyjna, składająca się z 30 członków, w tym 10 posłów sejmowych, 10 przedstawicieli wielkich miast i ośrodków przemysłowych i 10 przedstawicieli zrzeszeń rolniczych.

Posłów wyznacza Sejm, zaś resztę powołuje Rada Ministrów na wniosek Ministra Apropowizacji.

W całej Państwowej Radzie Apropowizacyjnej połowę głosów winni mieć przedstawiciele wytwórców, drugą przedstawiciele spożywców.

Przewodniczącym Państwowej Rady Apropowizacyjnej jest z urzędu Minister Apropowizacji.

Art. 3. Całokształtem spraw apropowizacyjnych w obrębie powiatów kierują organy samorządu lokalnego za pośrednictwem wybranych w tym celu komisji apropowizacyjnych: powiatowych, miejskich i gminnych.

Przewodniczącym każdej z tych komisji jest naczelnik odnosnego samorządowego organu lub osoba przez niego wyznaczona.

Zadaniem komisji apropowizacyjnych będzie dla obszaru każdej z nich:

a) regulowanie wyżywienia ludności miejskiej i bezrolnej, w szczególności, w granicach normy przez Ministerstwo Apropowizacji ustalonej, racjonalnie przetworów zboża, udzielanie zezwoleń przewozowych i zezwoleń dla spożywców na zakup drobnych ilości zboża na własną potrzebę wprost u wytwórcy, oraz pozwoleń wymiany i zakupu zboża na zasiew;

b) kontrola organizacji upoważnionych do handlu zbożem i jego przetworami, tudzież oznaczenie cen tych przetworów, chleba i innych artykułów spożywczych — według norm przez Ministerstwo Apropowizacji ustalonych;

c) nadzór nad rozdziałem artykułów pierwszej potrzeby i środków potrzebnych dla produkcji rolnej pomiędzy rolnikami.

Skład komisji i sposób urzędowania określi osobna instrukcja, którą wyda Minister Apropowizacji.

Art. 4. Wykonanie uprawnień nadanych Ministerstwu Apropowizacji art. 1-ym, tudzież obowiązku ułatwień w nabywaniu przez rolników i ludność bezrolną artykułów pierwszej potrzeby i środków niezbędnych dla produkcji rolnej, powierza ono w pierwszym rzędzie władzom samorządnym, organizacjom rolniczym i społecznym na warunkach przez Ministerstwo określonych, udzielając im w razie potrzeby odpowiednich kredytów — w drugim rzędzie wykonać może Ministerstwo Apropowizacji te uprawnienia i obowiązki powyższe przez własne organizacje handlowe.

Te artykuły pierwszej potrzeby i środki produkcji, które Ministerstwo Apropowizacji posiada lub w przyszłości nabyte, winno oddać powyższym instytucjom, w celu rozsprzedania miejscowej ludności.

Art. 4a. Rządowi, względnie Ministerstwu Apropowizacji, w porozumieniu z Państwową Radą Apropowizacyjną, przysługuje prawo naznaczenia terminu, dostawy do monopola następujących ilości zboża: rolnikom, posiadającym od 10 do 30 morgów — nie więcej, niż 25 kgr.; z morga polskiego ziemi ornej; posiadającym 30—100 morgów — nie więcej, niż 75 kgr.; z morga ziemi ornej; posiadającym ponad 100 morgów — nie więcej, niż 150 kgr.; z morga ziemi ornej.

Dla producentów, posiadających mniej, niż 10 morgów, termin dostawy oznaczony być nie może.

Art. 5. Ceny na zboże i przetwory zbożowe wymienione w art. 1 ustanawia Ministerstwo Apropowizacji w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych i Państwową Radą Apropowizacyjną. Ceny te muszą pokrywać koszty produkcji w odpowiednim stosunkowaniu do cen artykułów pierwszej potrzeby.

Art. 6. Ministerstwo Apropowizacji w porozumieniu z Państwową Radą Apropowizacyjną wydaje zezwolenie na przerób ziemniaków w zakładach przemysłowych, określając ilości ziemniaków, jakie mogą uleść przeróbce w każdym zakładzie przemysłowym. W kampanji r. 1919/1920 Ministerstwo Apropowizacji w porozumieniu z Państwową Radą Apropowizacyjną wyda zezwolenie na uruchomienie nieliczonej ilości gorzeln dla dostarczenia spirytusu na cele techniczne. Produkcja fabryk przetworów ziemniaczanych, z wyjątkiem gorzeln, jest zajęta na rzecz Ministerstwa Apropowizacji.

Art. 7. Wywóz zboża i ziemniaków, tudzież przetworów żywnościowych, z nich uzyskanych, poza granice państwa jest zakazany.

Zezwolenia w wyjątkowych wypadkach udzielają właściwe organa państwowe, po wysłuchaniu zdania Ministerstwa Apropowizacji i Państwowej Rady Apropowizacyjnej.

W razie zgodnego sprzeciwu obu tych czynności w wywóz nie może być udzielone.

Art. 8. Naczelny nadzór nad działalnością władz i organizacji pracujących wedle art. 3 i 4-tej ustawy przysługuje Ministrowi Apropowizacji, który ma prawo wydawania po wysłuchaniu zdania Państwowej Rady Apropowizacyjnej, w granicach nakreślonych postanowieniami niniejszej ustawy, wszelkich rozporządzeń, zapewniających ludności możliwie najlepsze wyżywienie i zaopatrzenie w artykuły koniecznej potrzeby i środki potrzebne dla produkcji rolniczej.

Art. 9. Karze aresztu od dni 14 do miesiąca sześciu lub grzywnie od 100 do 100.000 mk. względnie — 150 do 150.000 kor. ulegnie, kto wbrew przepisom tej ustawy lub rozporządzeniom wydanym przez Ministra Apropowizacji na mocy upoważnienia zawartego w art. 8:

1) sprzeda lub w inny sposób odstąpi zboże albo przetwory zbożowe i ziemniaczane (art. 6) osobom lub organizacjom do handlu takiego w myśl tej ustawy nie uprawnionym;

2) nie mając uprawnienia do zakupu zboża, przetworów zbożowych i ziemniaczanych zakupuje je lub w inny sposób dla handlu nabywa;

3) ilości zboża nałożonych w myśl art. 4a w terminie mu naznaczonym nie odstawa bez usadźnionej przyczyny;

4) kupuje i gromadzi dla własnego użytku zapasy zboża lub jego przetworów ponad potrzebę;

5) za zboże lub jego przetwory i za artykuły pierwszej potrzeby, tudzież środki niezbędne dla produkcji rolnej pobiera w pieniądzu lub w innych korzyściach cenę wyższą ponad ustanowioną przez powołane do tego władze;

6) bez upoważnienia, wystawionego przez kompetentną władzę, przewozi zboże lub jego przetwory statkami lub kolejami.

Tej samej karze podlega każdy, kto pośrednio lub bezpośrednio do popełnienia czynu przestępnego pomaga, w nim współdziała, do jego spełnienia doradza.

Usiłowanie będzie karane.

Obie powyższe kary można nałożyć łącznie.

W razie nielegalnego przewozu, sprzedaży, kupna lub przekroczenia cen obowiązujących winna być prócz przewidzianych powyżej kar zarządzona konfiskata towaru.

Ukaranie wedle tej ustawy nie przesądza ukarania za ten sam czyn, o ile on mieści w sobie znamiona czynu w innych ustawach karą surowszą zagrożonego.

Do przeprowadzenia postępowania karnego i wydania orzeczeń powołane są w prawidłowym toku instancji organy Ministerstwa Apropowizacji, które przed rozstrzygnięciem muszą wysłuchać opinii właściwej Komisji Apropowizacyjnej.

Art. 10. Ustawa niniejsza uzyskuje moc obowiązującą z chwilą ogłoszenia jej w Dzienniku Praw Państwa Polskiego.

Art. 11. Wykonanie tej ustawy powierza się Ministrowi Apropowizacji w porozumieniu z właściwymi Ministrami.

Marszałek Sejmu:

Włodzisław Biegański (—) *Trampczyński*.

Przewodniczący Rady Ministrów:

w/z.

(—) *S. Wojciechowski*.

Minister Apropowizacji:

(—) *Antoni Minkiewicz*.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

(—) *Janicki*.

(Dz. Praw P. P. z d. 12 sierpnia 1919 r. Nr. 64.)

PRZEPISY WYKONAWCZE

do ustawy z dnia 29-go lipca 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/1920.

W myśl ustawy z dnia 29-go lipca 1919 r. o obrocie ziemiopłodami wydane zostają następujące przepisy wykonawcze:

Art. 1.

Wyłączne prawo handlu żytem, pszenicą, jęczmieniem i owszem w obrębie Państwa przysługuje wyłącznie Ministerstwu Apropowizacji.

Art. 2.

Ministerstwo Apropowizacji powierza prawo skupu zboża instytucjom samorządowym, społecznym, rolniczym, wreszcie firmom prywatnym, lub też dokonywa skupu zboża przez własne organy handlowe, które są Urzęd Zbożowy Państwowego Urzędu Zakupu Artykułów Pierwszej Potrzeby i jego filje oraz agencje. Ministerstwo Apropowizacji koncesjonuje poszczególne instytucje lub firmy; w wniosek Komisji Apropowizacyjnej, względnie Wydziału Powiatowego, zaakceptowany przez Szefa Władzy Administracyjnej powiatowej powiatu, na którego terenie dana instytucja lub firma pragnie dokonywać skupu zboża. Warunki, na których będą działać instytucje lub firmy, skupujące z upoważnienia Ministerstwa Apropowizacji zboże, znajdują wyraz w umowie, której wzór zostanie podany do wiado-

mości Szefów Władzy Administracyjnej pierwszej instancji.

Do obowiązków tych instytucji lub firm należeć będzie skup zboża, magazynowanie i odstawianie go pod adresem, wskazanym przez Szefa Władzy Administracyjnej pierwszej instancji, który w tym względzie otrzyma od Ministerstwa Apropowizacji odpowiednie instrukcje. Instytucje lub firmy pragnące podjąć się skupu zboża winny złożyć oferty na ręce Szefów Władzy Administracyjnej pierwszej instancji tych powiatów, na których terenie pragną działać, do dnia 15 września r. b. Szef Władzy Administracyjnej pierwszej instancji przedstawia podanie do zaopiniowania powołanej na zasadzie osobnego rozporządzenia Powiatowej Komisji Apropowizacyjnej, względnie Wydziału Powiatowego, wraz z tą opinią przesyła, najdalej w ciągu dni 8-u od daty złożenia oferty, do Ministerstwa Apropowizacji, o ile chodzi o powiaty byłego zaboru rosyjskiego, do Sekcji Ministerstwa Apropowizacji dla ziem byłego zaboru austriackiego w Krakowie, o ile chodzi o powiaty byłego zaboru austriackiego, i wreszcie do Głównego Urzędu Żywnościowego w Poznaniu, o ile chodzi o powiaty byłego zaboru pruskiego — do zatwierdzenia. Jako zasada przyjęte jest, że na terenie jednego i tego samego powiatu może działać kilka instytucji, skupujących zboże z upoważnienia Ministerstwa Apropowizacji.

Art. 3.

Wyłączne prawo przewozu kolejami i statkami wewnątrz Państwa żyta, pszenicy, jęczmienia i owsa, zarówno jak przetworów z nich i przetworów z ziemniaków, przysługuje wyłącznie Ministerstwu Apropowizacji i Głównemu Urzędowi Żywnościowemu w Poznaniu. Kolej żelazne i żegluga ma prawo przyjmować ładunki powyżej wymienionych gatunków ziemiopłodów i przetworów z nich jedynie wtedy, gdy nadawca jest w posiadaniu listu przewozowego Ministerstwa Apropowizacji lub też Głównego Urzędu Żywnościowego.

Listy przewozowe Ministerstwa Apropowizacji uważają do przewozu kolejami na terenie byłego zaboru pruskiego, zarówno jak listy przewozowe Głównego Urzędu Żywnościowego upoważniają do przewozu kolejami na terenie pozostałych dzielnic Państwa.

Listy przewozowe Ministerstwa Apropowizacji, względnie Głównego Urzędu Żywnościowego otrzymują instytucje, kupujące zboże z upoważnienia Ministerstwa Apropowizacji, względnie Głównego Urzędu Żywnościowego, od Szefa Władzy Administracyjnej pierwszej instancji, który na listach przewozowych wystawia adresy odbiorców podług dyspozycji Ministerstwa Apropowizacji i prowadzi ściśle ewidencję i kontrolę wydanych frachtów.

List przewozowy jest ważny w przeciągu 3-eh tygodni od daty jego wystawienia. W sprawie przewozu zboża siewnego ma moc rozporządzenie z dnia 12 sierpnia 1919 r.

Ruch kołowy w powiatach pogranicznych będzie ograniczony osobnymi rozporządzeniami.

Art. 4.

Przewóz koleją i statkami żyta, pszenicy, jęczmienia i owsa, zarówno jak przetworów z nich i przetworów ziemniaczanych, jako bagażu pasażerskiego poza ilościami niezbędnymi do spożycia w drodze bez każdorazowego zezwolenia Szefa Władzy Administracyjnej pierwszej instancji jest wzbroniony.

Art. 5.

Sprzedaż żyta, pszenicy, jęczmienia i owsa, zarówno jak przetworów z nich, to jest kaszy pszennej, jęczmiennej i owsianej, mąki żytniej, pszennej i owsianej oraz wszelkiego rodzaju pieczywa, w którego skład wchodzi żyto, pszenica, jęczmień i owses, oraz przetworów ziemniaczanych jest dozwolona jedynie instytucjom lub firmom, posiadającym na to zezwolenie powiatowych wykonawców władz samorządu, z zachowaniem ogólnopowiatowych przepisów. Wszelkie ilości towarów wymienionych w niniejszym artykule, które znajdują się, po upływie dni 10-u od daty ogłoszenia niniejszych przepisów w nielegalnym handlu, podlegają konfiskacie, handlujący zaś zostają pociągnięci do kary w drodze administracyjnej. Zapasy żyta, pszenicy, jęczmienia i owsa lub przetworów z nich, będące w posiadaniu firm lub instytucji do handlu niemi nieuprawnionych przez odpowiednie władze — winny być zgłoszone do dnia 1-go września r. b. do władzy administracyjnej pierwszej instancji z podaniem celu, w jakim zostały zakupione.

Art. 6.

Normy spożycia mąki będzie ustanawiać Ministerstwo Apropowizacji drogą osobnych rozporządzeń. Na podstawie tych norm ustanowione zostaną ilości zboża lub mąki, jakie mogą być w okresie czasu, w którym rozporządzenie będzie obowiązywało, zużyte przez poszczególne jednostki administracyjne dla wyżywienia ludności bezrolnej i potrzebującej zaopatrzenia. Ilości te będą oddane do dyspozycji właściwych komisji apropowizacyjnych, powołanych do życia na mocy osobnego rozporządzenia, celem prawidłowego rozdziału.

Art. 7.

Po pokryciu niezbędnych potrzeb, producenci obowiązani są całkowite ilości zboża powyższych gatunków sprzedawać wyłącznie instytucjom przez Ministerstwo Apropowizacji do tego uprawnionym.

Art. 8.

W celu zapewnienia szybkiej dostawy zboża na

pierwsze miesiące po zbiorach Szefowie Władzy Administracyjnej pierwszej instancji rozesał wszystkim producentom, posiadającym powyżej 10-u morgów ziemi, na zasadzie instrukcji, otrzymanej z Ministerstwa Apropowizacji, nakazy dostaw w granicach norm określonych w art. 4A, Ustawy z dnia 29 lipca 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/1920.

Szef Władzy Administracyjnej winien podać do wiadomości producentów normy dostaw dla poszczególnych kategorii gospodarstw obowiązujących w jego powiecie, z podaniem terminu, do którego ilości określone winny być dostarczone do magazynów. Producent, których obwieśczenie to dotyczyć będzie, winni natychmiast rozpocząć dostawę.

Ilości zboż, zbywające producentom po dokonaniu terminowej dostawy, winny być również po jednakowej cenie dostarczone do instytucji kupujących zboże z upoważnienia rządu. Ceny na zboże określone zostaną osobnym rozporządzeniem.

Art. 9.

Również i służba folwarczna winna jest pozostałości zboża z ordynarij, po pokryciu swych potrzeb konsumcyjnych, sprzedawać wyłącznie i jedynie instytucji, kupującej zboże z ramienia rządu.

Art. 10.

Zboże, zakupowane przez instytucje, względnie firmy, uprawnione w myśl art. 2 niniejszych przepisów wykonawczych, służyć ma w powiatach biernych na potrzeby wewnętrzne powiatu. W powiatach zaś czynnych, w myśl przepisów Ministerstwa Apropowizacji, nadwyżka, przez Ministerstwo określona, będzie wywożona, podług przepisów Ministerstwa, na zaspokojenie potrzeb armji, wielkich miast i ośrodków przemysłowych i powiatów biernych.

Art. 11.

Instytucje, skupujące zboże w myśl art. 2 niniejszych przepisów wykonawczych, mają obowiązek wystawiania producentom kwitów sznurowych za otrzymane zboże, w których ma być podana ilość zboża i sum do wypłaty. Ponadto obowiązani są uprawnieni do skupu zboża do prowadzenia ksiąg handlowych, w szczególności księgi ewidencyjnej zakupu i dostawy zboża.

Art. 12.

Instytucje lub firmy skupujące zboże, winny wskazać Szefowi Władzy Administracyjnej pierwszej instancji magazyny, w których zamierzają przechować zboże, oraz komunikować codziennie Szefowi Władzy Administracyjnej pierwszej instancji ksiązkowe remanenty poszczególnych gatunków zboż w każdym magazynie. Instytucje lub firmy skupujące zboże winny otworzyć potrzebna do sprawnego działania ilość magazynów, w myśl wskazówek Ministerstwa Apropowizacji, względnie Szefa Władzy Administracyjnej pierwszej instancji.

Art. 13.

Rozrachunki za zboże, dostarczone przez instytucje skupujące zboże, w myśl art. 2 niniejszych przepisów wykonawczych — instytucjom zaopatrującym konsumentów w powiecie, odbywają się bezpośrednio pomiędzy temi dwiema kategoriami instytucji pod kontrolą Szefa Władzy Administracyjnej pierwszej instancji. O ile chodzi o rozrachunki za zboże dostarczone Urzędowi Zbożowemu Państw. Urz. Z. Art. P. P., względnie Głównemu Urzędowi Żywnościowemu, to odbywają się one pomiędzy instytucjami, skupującymi zboże a odpowiednimi urzędami, przy czym Urząd Zbożowy P. U. Z. A. P. P., zarówno jak Główny Urząd Żywnościowy, udzielać będzie zaliczek na zboże.

Art. 14.

Szef Władzy Administracyjnej pierwszej instancji winien w porozumieniu z powiatową Komisją Apropowizacyjną zakwalifikować odpowiednią ilość młynów, potrzebnych do mielenia zboża, przeznaczonego na wewnętrzny konsumpcje w powiecie. Warunki przemialii określone są w rozporządzeniu z dnia 12 sierpnia 1919 r., dotyczącem młynów.

Jako zasada przyjęte być winno, że instytucje, zaopatrujące konsumentów, otrzymują przydział w ziarnie. Młyny pobierają jedynie wynagrodzenie za przemial, mąka zaś jest własnością tych instytucji, dla których zboże jest przemielone. Otreby mają być w całości zwrócone instytucji skupującej, w celu podziału pomiędzy dostawców zboża i między konsumentów.

Na żądanie instytucji, zaopatrującej ludność bezrolną, zboże może być przemielane na razówkę lub cienię, przemial jednak w żadnym razie nie może być niższy, niż 80%.

Art. 15.

Podział produktów mącznych pomiędzy ludność wiejską może się odbywać drogą wydawania kart na chleb, stosownie do uznania magistratów, które odpowiedzialne będą za prawidłowe zaopatrywanie ludności w chleb.

Art. 16.

Ceny na przetwory zbożowe, przeznaczone na pokrycie miejscowych potrzeb w powiatach, określa Szef Władzy Administracyjnej pierwszej instancji w porozumieniu z powiatową Komisją Apropowizacyjną. Kalkulacja handlowa, na której podstawie ceny na chleb i mąkę zostały określone, winna być niezwłocznie przesłana do zatwierdzenia Ministerstwu Apropowizacji. Cenę sprzedażną zboża i mąki dla wielkich miast i ośrodków przemysłowych, jak również dla wojska, zatwierdza Min-

sterstwo Aprowizacji na wniosek Urzędu Zbożowego P. U. Z. A. P. P., względnie Głównego Urzędu Żywnościowego w Poznaniu. Cenę cła w poszczególnych miastach i ośrodkach przemysłowych, zaopatrywanych przez Urząd Zbożowy P. U. Z. A. P. P., względnie Główny Urząd Żywnościowy, zatwierdza Ministerstwo Aprowizacji na wniosek odpowiedniego samorządu.

Art. 17.

Wydóz zboża i przetworów poza granice Państwa, zarówno jak wywóz zboża do obszarów, podległych Komisarzowi Jeneralnemu dla ziem wschodnich, jest wzbroniony. Zezwolenie na wywóz zboża poza granice Państwa może być w drodze wyjątku uzyskane w Państwowej Komisji Wywozu i Przywozu Ministerstwa Przemysłu i Handlu w myśl przepisów, zawartych w art. 7 Ustawy z dnia 29-go lipca 1919 r. o obrocie ziemniakami w roku gospodarczym 1919/1920. Zezwolenie wywozu do ziem, podległych Komisarzowi Jeneralnemu dla ziem wschodnich wydaje Ministerstwo Aprowizacji.

Art. 18.

W razie niestosowania się do niniejszych przepisów wykonawczych winni być karani w drodze administracyjnej na mocy ustawy z dnia 29 lipca 1919 r. o obrocie ziemniakami w roku gospodarczym 1919/20 — art. 9.

Art. 19.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniami ogłoszenia go w „Monitorze Polskim”.

Art. 20.

Wszystkie dotychczasowe rozporządzenia, dotyczące obrotu ziemniakami, z chwilą ogłoszenia niniejszego tracą moc obowiązującą.

Minister Aprowizacji:

(—) A. Minkiewicz.

Warszawa, dnia 12 sierpnia 1919 r.

USTAWA

z dnia 31 lipca 1919 roku o prawach, obowiązujących w okręgu sądowym białostockim w zakresie sądownictwa.

Art. 1. Przepisy, dotyczące zarządu i wymiaru sprawiedliwości w szczególności przepisy, dotyczące urzędowania sądownictwa, obrony sądowej, dyktowania sądów, wynagrodzenia urzędników wymiaru sprawiedliwości, przepisy ustawy o notariacie, przepisy przechodnie do Ustawy Postępowania cywilnego, przepisy dotyczące prawa i postępowania karnego, tudzież orzeczeń sądowych i egzekucyjnych, obecnie obowiązujące w okręgu sądu apelacyjnego Warszawskiego, przetrzymują się niniejszem na okręg sądowy białostocki, o ile w następnych artykułach nie zrobiono pod tym względem wyjątku.

Art. 2. W okręgu białostockim zachowuje moc obowiązującą dotychczasowe prawo cywilne, handlowe, materialne i formalne, oraz wekslowe.

Art. 3. Na okrąg sądowy białostocki rozciąga się moc ustawy hipotecznej 1818 r. i prawa o przywilejach i hipotekach 1825 r., oraz wszelkich uzupełniających te ustawy przepisów. Będą one tam miały zastosowanie odpowiednio do właściwości miejscowego prawodawstwa.

Przy pierwsiastkowej regulacji hipotecznej nieruchomości, gdy udowodniono zostało, że rejestr wyczysty lub inne ważne dokumenty, mogące służyć za podstawę do stwierdzenia tytułu do nieruchomości lub innego prawa rzeczowego, uległy zniszczeniu, zwierzchność hipoteczna może z urzędu zarządzić wszelkie właściwe środki celem umożliwienia stronie stwierdzenia jej praw, w szczególności w braku innych dowodów władna jest na żądanie strony zarządzić w tym celu badanie świadków, które prowadzone będzie trybem w Ustawie Postępowania Cywilnego wskazanym.

Minister Sprawiedliwości mocen jest przedłużyć terminy do regulacji hipotecznej, przewidziane w art. 23 prawa o przywilejach i hipotekach 1825 r.

Art. 4. W okręgu białostockim będzie miał odpowiednio zastosowanie: a) dekret o rejestrze handlowym z dnia 7 lutego 1919 r. (Dzien. Pr. Nr. 14, poz. 164); b) rozporządzenie w przedmiocie przedłużenia terminów wekslowych w okręgu sądu apelacyjnego Warszawskiego z dnia 16 czerwca 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 50, poz. 328), i c) dekret o zawieszeniu biegu terminów i przedawnień z dnia 16 stycznia 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 9, poz. 121).

Art. 5. Jeżeli w przepisach ustawowych kwoty pieniężne, określające karę lub grzywnę, oznaczone są w walucie rublowej, natenczas należy je przeliczać według stosunku 1 rb. = 2 mk. W innych wypadkach przy przeliczaniu na walutę markową kwoty, oznaczone w rublach, będą miały zastosowanie dotychczas obowiązujące w okręgu sądowym białostockim rozporządzenia o walucie. W szczególności będą przeliczane: a) należności, płatne przed 19 grudnia 1917 r. i niezapłacone we właściwym czasie z winy dłużnika według kursu 1 rb. = 2 mk.; b) inne

należności, płatne przed 19 grudnia 1917 r., tudzież należności, płatne po 18 grudnia 1917 r., będą w odpowiednich wypadkach przeliczane według kursu 1 rb. = 1 mk. 50 fen. i c) należności powstałe po 31 grudnia 1917 r., dotyczące procentów i rat amortyzacyjnych, tudzież wszelkie należności, powstałe po 15 września 1918 r. według kursu 1 rb. = 1 mk.

Art. 6. Sprawy sądowe, które na zasadzie przepisów dotychczasowych ulegały jurysdykcji sądów włościańskich i naczelników ziemskich, rozpoznawane będą w pierwszej instancji przez nowoutworzone sądy pokoju.

Art. 7. Znosi się istniejące w okręgu sądowym białostockim opieki stanowe, jako to opieki szlacheckie, sądy sieroci i t. p. Obowiązki urzędów opiekuńczych w tym okręgu sprawują sądy pokoju. Sprawy, dotyczące opieki i przekraczające na mocy rosyjskiego prawa cywilnego właściwość niższych urzędów opiekuńczych (art. 277, 374, 376, 377, 378, 381 i in. części pierwszej tomu dziesiątego Zbioru Praw Cesarstwa Rosyjskiego), należąc będą do właściwości sądu okręgowego.

Art. 8. Sprawy, przejęte przez sądy polskie, a prowadzone w b. sądach niemieckich oraz sądach obywatelskich, będą rozpoznawane przez sądy, powołane na podstawie niniejszej ustawy stosownie do ich właściwości, określonej w przepisach przechodnich do Ust. Post. Cywilnego lub Karnego.

Wyroki warunkowe, wydane przez b. sądy okupacyjne, w zastosowaniu do przepisów obowiązującej Ustawy Post. Cywilnego, uznawane będą za decyzje przedstanowcze, odpowiadające decyzjom incydentalnym.

Art. 9. Przepisy przechodnie do Ust. Post. Cywiln. nie będzie miał zastosowania do spraw, przejętych przez sądy polskie.

Art. 9. Art. 13 ogólnej ustawy włościańskiej (oddzielny dodatek do tomu IX Zbioru Praw Cesarstwa Rosyjskiego) oraz przepisy o nabywaniu, zastawie i dzierżawie własności nieruchomości w dziesięciu guberniach zachodnich (załącznik do artykułu 698 ustawy 24 części pierwszej tomu X Zbioru Praw), nie mają zastosowania do okręgu białostockiego.

Art. 10. W razie braków i wątpliwości, wynikających przy stosowaniu niniejszej ustawy, stosować należy w drodze analogii przepisy, obowiązujące w okręgu sądu apelacyjnego Warszawskiego.

Art. 11. Przepisy wykonawcze w rozwinięciu niniejszej ustawy w miarę potrzeby wydawać będzie Minister Sprawiedliwości.

Art. 12. Ustawa niniejsza otrzymuje moc obowiązującą od 1 sierpnia 1919 roku.

Marszałek Sejmu:

(—) Trampczyński.

Prezydent Ministrów:

Wiz.

(—) S. Wojciechowski.

Minister Sprawiedliwości:

(—) Supiński.

(Dz. Praw P. P. z d. 12 sierpnia 1919 r., Nr. 64.)

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Spis placówek Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Paryż — Maurycy hr. Zamoyski, poseł nadzw. i minister pełnomocny I kl.; Mikołaj Jurystowski, pos. nadzw. i min. pełn. II kl.; Tadeusz Romer, sekretarz poselstwa I klasy; Tadeusz Domański i Kaz. Rzewuski — sekr. II kl.

Londyn — Eustachy ks. Sapieha, pos. nadzw. i min. pełn. I klasy; Jan Ciecchowski, radca leg. II kl.; Tadeusz Halpert, sekretarz I kl.; Józ. hr. Potocki i Józ. Lipski — sekr. II kl.

Rzym — (przy rządzie Królewsko-Włoskim): Konstanty Skirmunt, pos. nadzw. i min. pełn. I klasy; Roger hr. Raczynski, sekretarz I kl.; Konstanty Jeleński i Tad. Skowroński — sekr. II klasy.

Przy Stolicy Apostolskiej: Józef Wierusz-Kowalski, pos. nadzw. i min. pełn. II klasy; Maciej Lorent, radca leg. I kl.; Józef Michałowski, sekretarz I kl.

Waszyngton — Kazimierz ks. Lubomirski, pos. nadzw. i min. pełn. I klasy; Franciszek Pułaski, pos. nadzw. i min. pełn. II kl.; Leon Berenson, sekretarz I kl.

Praga Cz. — Stanisław Patek, pos. nadzw. i min. pełn. II kl.; Alfred Wysocki, radca legacyjny I kl.; Władysław Günther i Leszek Malczewski, sekret. I klasy.

Bukareszt — Aleksander hr. Skrzyński, pos. nadzw. i min. pełn. II kl.; Kazimierz Morawski, radca leg. II-kl.; Stanisław Hempel, sekretarz I kl.; Józef Skupniewski, sekr. II kl.

Belgrad — Erazm Piltz, pos. nadzw. i min. pełn. II kl.; Kazimierz Rybiński, sekretarz I kl.

Bruksela — Władysław Sobański, pos. nadzw. i min. pełn. II kl.; Aleksander Riedel, radca leg. II kl.; Henryk Sokolnicki i Anatol Mühlstein, sekr. II kl.

Sztokholm — Zygmunt Michałowski, pos. nadzw. i min. pełn. III kl.; Władysław Neuman, sekretarz I kl.

Ateny — August Zaleski, pos. nadzw. i min. pełn. III kl.; Zygmunt Witkowski (ad personam).

Kopenhaga — Aleksander hr. Dzieduszycki, pos. nadzw. i min. pełn. III klasy; Edward hr. Raczynski, sekretarz I kl.

Chrystjanja — Czesław Pruszyński, pos. nadzw. i min. pełn. III kl.; Wacław Sokolowski, sekr. II kl.

Bern — Jan Perłowski, radca leg. I kl.; Adam lit Szembek, sekretarz I kl.

Madryt — Jerzy Tomaszewski, radca leg. I kl.

Attachés poselstwa:

Paryż — Jerzy Ciecchowski (z tytułem sekretarza poselstwa) i Kazimierz Woźnicki.

Rzym — (przy rządzie Królewsko-Włoskim) Leot Siemiradzki.

Bukareszt — Adam Baczewski

Bern — Tadeusz Borkowski i Adam Rzewuski.

Chrystjanja — Władysław Dernałowicz.

Z Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Minister Spraw Wojskowych, generał-porucznik Józef Leśniewski, 7 b. m. wyjechał na inspekcję do Kielc. Ministrowi towarzyszą: adiutant osobisty por. Cieszyński, oficer łącznikowy armii gen. Hallera major Zaremba i Szeł Biura Prasowego Ministerstwa Wojny, Remigjusz Kwiatkowski.

W ostatnich czasach często pojawiała się pogłoski, iż Rząd ma zamiar całą handlową żeglugę morską wziąć w swe ręce. Pogłoski te najzupełniej mijają się z prawdą. Naodwrot, Rząd nie tylko nie ma zamiaru krepować czemkolwiek inicjatywy prywatnej w żegludze morskiej, lecz projektuje szeroki i skuteczną pomoc dla prywatnych linii żeglug polskiej, a mianowicie subwencje i premje za budowę statków i odprzewożonych ładunków. Znaczący jednak trzeba, że dotychczas inicjatywa prywatna nie ujawniała się zupełnie. Wszelkie jej objawy znalazłyby w Departamencie do Spraw Morskich dalekie idące poparcie.

Sekcja zaopatrzenia służących w wojsku Polakiem i ich rodzin D. G. Ministerstwa Spraw Wojskowych odniosła się do Ministerstwa Sprawiedliwości o wyjaśnienie stosunku właścicieli realności do rodzin żołnierzy, pełniących służbę wojskową. W szczególności zależało Sekcji Zaopatrzenia na wyjaśnienie, czy właściciel realności może dochodzić sądowo pretensji z tytułu czynszu najmu, względnie żądać eksmisji z mieszkania rodziny żołnierza. Ministerstwo Sprawiedliwości wyjaśniło, że „Ukazem imiennym” z dnia 13 (26) września 1914 roku, zawierającym pewne ulgi w sprawach cywilnych i karnych dla osób, pozostających w rosyjskiej czynnej armji i flocie, wzbroniono wytaczanie powództwa przeciwko wojskowemu na czas trwania wojny, na okres 3 miesięcy, licząc od daty powrotu armji do chwili przywrócenia stopy pokojowej. W ten sposób uniemożliwiono wytaczanie spraw sądowych przeciw wojskowemu armji rosyjskiej, a to zarówno z powodu zaległego czynszu, jako też co do eksmisji z mieszkań, które w chwili wybuchu wojny zajmowały.

Władze niemieckie zmieniły wspomniany ukaz o tyle, że zarządzone w myśl przepisów rosyjskich zawieszenie procesu mogło być uchylone, o ile według okoliczności faktycznych okazało się takie za wieszenie oczywiście niesłusznym. (Rozp. gen. gub. warsz. z dnia 25 października 1916 roku. Dzien. rozp. L. 51).

Przepisem art. 121 Tymcz. ust. o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 27 października 1918 r. Dzien. praw pań. pol. L. 13, postanowiono, że dotychczasowe przepisy o pomocy dla wojskowych i ich rodzin pozostających w służbie polskiej albo rosyjskiej zachowują swą moc aż do wydania normalnej ustawy w tym przedmiocie dla armji polskiej.

Poza temi specjalnemi postanowieniami przysługuje rodzinom żołnierzy (podoficerów) polskich w procesach o zaległych czynszach najmu lub wyposiadanie mieszkania zarzut z art. 69 p. 2 u. p. c., że mieszkanie wynajmował wojskowy, a więc kto inny, aniżeli osoba pozwana. Zonom wojskowych także przysługuje zarzut z art. 182 kod. cyw. polskiego, że nie mogą być zapoznane inaczej, jak tylko w asystencji męża, któremu jednak doręczenie wezwania, jako wojskowemu, jest w myśl poprzednio wspomnianego rozkazu niemożliwe.

Odnosnie do osób, które wchodziły w skład b

armji rosyjskiej, oraz ich rodzin, ogłasza doniesie postanowienia art. 24 ustawy o ochronie lokatorów z dnia 28 czerwca 1919 roku, Dziennik pr. pań., L. 52, poz. 335.

Zarazem Ministerstwo Sprawiedliwości komunikuje, iż opracowało już projekt ustawy o ulgach dla osób służących w wojsku polskim i przesła go w krótkim czasie Ministerstwu Spraw Wojskowych do zaopiniowania.

Z Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Biurowo-Prasowo-Informacyjne Ministerstwa Przemysłu i Handlu podaje zainteresowanym osobom do wiadomości, że w sprawach transportu, wynikających przy eksportowaniu towarów za granicę, informacji i pomocy udziela Sekcja Handlu Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Elektoralna 2, która dysponuje również częścią taboru kolejowego, przyznanego do przewozu artykułów potrzebnych w przemyśle i handlu.

Zapotrzebowanie na wagony dla celów handlowych i przemysłowych należy kierować do tejże Sekcji, podając ilość zapotrzebowanych wagonów, stację nadawczą i przeznaczenia, nadawcę i odbiorcę, następnie rodzaj i tonaż przewożonego towaru.

Podania winny być zaopatrzone w znaczek opłaty skarbowej i złożone do dnia 5-go każdego miesiąca na miesiąc następny.

Z Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

Dnia 28 lipca r. b. została uchwalona przez Sejm „Ustawa o poborze do wojska magistrów i prowizorów farmacji”, którzy nie przekroczyli 42 lat. Magistrów i prowizorów, których pozostawienie na stanowiskach przed powołaniem zajmowanych, uznane będzie za niezbędne, mogą być na wniosek Ministerstwa Zdrowia Publicznego zwolnieni od służby wojskowej.

Z prawa tego korzystają w pierwszym rzędzie zarządzający aptekami, którzy nie mają komu przekazać zarządu apteką. Zainteresowani winni w najkrótszym czasie przesłać do Ministerstwa Zdrowia Publicznego za pośrednictwem lekarzy powiatowych i z ich opinią umotywowane podania o zwolnienie.

Z Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

W Paryżu już od kilku miesięcy toczą się pertraktacje pomiędzy przedstawicielami rządu polskiego i francuskiego w sprawie emigracji robotników polskich do Francji. Z ramienia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej brał udział szef Sekcji Pośrednictwa Pracy i Opieki nad Wychodźcami, p. J. Okolowicz i attaché do spraw emigracyjnych przy poselstwie polskim, p. Kisiel.

Został opracowany projekt konwencji w sprawie emigracji robotników polskich do Francji.

Główne punkty projektowanej konwencji były następujące:

1) Robotnik polski ma mieć te same warunki pracy, wynagrodzenia i ochrony pracy, co i robotnik francuski.

2) Prywatni pośrednicy przy werbunku mają być wykluczeni; jedynie mogą występować tylko państwowe urzędy pośrednictwa pracy obu państw, lub bezpośrednio zainteresowane wielkie przedsiębiorstwa, ale wyłącznie tylko za każdorazową zgodą odpowiednich władz obu państw.

3) Konwencja zawiera się tylko na 1 rok. Wskutek jednak tego, że Francja naraziła ograniczyła werbunek robotników polskich tylko do jednego tysiąca, co dla Polski nie przedstawiało żadnego istotnego ulżenia w kwestji bezrobocia, sprawa konwencji została narazie w zawieszeniu.

Obecnie, jednak rząd francuski wskutek braku sił roboczych w rolnictwie, przemyśle metalurgicznym gotów jest pozwolić na werbunek robotnika polskiego do Francji w granicach bardzo szerokich. Wyrazem tego jest następujący list, który francuski minister spraw zagranicznych, p. S. Pichon, wystosował do p. S. Kisiele, delegata Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w Paryżu.

Panie Delegacie!

Jak Panu wiadomo, rząd francuski przyjął przychylnie propozycję, którą Pan jemu zrobił w imieniu rządu polskiego w początku marca r. b., dotyczącą się zatrudnienia we Francji znacznej liczby robotników polskich, znajdujących się z powodu okoliczności wojennych w stanie bezrobocia.

W tym czasie warunki demobilizacji we Francji, przerabianie fabryk, pracujących na potrzeby wojenne, uwalnianie części robotników, zajętych w tych fabrykach, niedostatek i trudności transportowe nie pozwalały rządowi francuskiemu na sprowadzenie w znacznej ilości zaproponowanych mu robotników polskich, lecz jednocześnie rząd francuski przewidywał potrzeby późniejsze. Ta okoliczność

zmusiła go do opracowania razem ze specjalną delegacją polską projektu konwencji emigracji i imigracji.

Przypuszczając, że konwencja ta będzie w przeciągu krótkiego czasu podpisana, rząd francuski zakomunikował delegacji polskiej, że prowizorycznie stosując się do warunków chwili, werbunek robotników polskich będzie ograniczony do jednego tysiąca.

Leżąc dzisiaj wobec skonstatowania niecierpiącej zwłoki potrzeby rąk roboczych w rolnictwie i w przemyśle kopalnianym i metalurgicznym, rząd francuski jest zdecydowany rozwinąć werbunek cudzoziemskich rąk roboczych w granicach bardzo szerokich, a co z tego wynika, że dzisiaj nie może być już mowy o werbunku tytułem próby jednego tylko tysiąca robotników. W tych warunkach, jak również biorąc pod uwagę, że inne państwa mogą zacząć popierać wychodźstwo do Francji swoich bezrobotnych, leżałoby może w interesie Polski porozumieć się z rządem republiki i załatwić w czasie najbliższych sprawy emigracji swoich pracowników.

Byłbym Panu bardzo obowiązany, gdyby Pan zwrócił na tę sprawę uwagę rządu polskiego i mnie możliwie przedko zakomunikował, czy ten ostatni gotów jest zawrzeć z rządem francuskim konwencję wypracowaną już od kilku miesięcy.

Raczy Pan przyjąć wyrazy głębokiego szacunku.
S. Pichon.

Sprawa ma być rozpatrywana na naradzie międzyministerjalnej i należy spodziewać się, że wkrótce zostanie zawarta odpowiednia umowa pomiędzy rządem francuskim a polskim. Zawarcie tej umowy jest pożądanym ze względu na to, że wychodźstwo do Francji będzie nosiło charakter sezonowy, a więc, odciażając zapotrzebowanie pracy w kraju, jednocześnie nie będzie połączone, jak imigracja do Ameryki, z utratą na zawsze tych sił, a czasami kapitałów, powstałych ze sprzedaży ziemi, dla Polski, oraz ze względu na będących już we Francji kilkunastu tysięcy robotników, pozatem zawarcie tej umowy na rok da możliwość następnie, albo ją cofnąć w razie ujemnych wyników, lub wprowadzić odpowiednie zmiany, podyktowane przez życie.

Z Inspektoratu Pracy w Lublinie — Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej nadeszło sprawozdanie, które podajemy w streszczeniu.

Ogółem w przeciągu lipca wpłynęło 112 spraw, wyszło 125, z czego zażaleń zbiorowych i pojedynczych od robotników na właścicieli było 64. Zażaleń na robotników 10. Odszkodowanie za wypadki przy pracy — 4. Zgłoszeń organizacji wpłynęło: ze strony Związku Ziemiaków — 2. Ze strony Związku Zawodowych Robotników Rolnych — 9. Przyczyny skarg ze strony robotników były: o niedotrzymanie przez właścicieli warunków umowy, o zwolnienia, eksmisje i t. p.; ze strony ziemian na robotników: niedotrzymanie godzin pracy, niekarność i t. p.

Z posród organizacji istnieją głównie Związki Zaw. Robotn. Rolnych. Projektują się kooperatywy rolne i Sekcje oświatowe na zimę. Wpływ polityczny wywiera głównie P. P. S., w mniejszym stopniu ludowcy i komuniści.

Oświata niska. W majątkach zaledwie gdzieniegdzie spotyka się szkołkę, a na brak takich służebca bardzo się uzala. Z gazet głównie czytana jest „Chłopska Dola”. Warunki zdrowotne złe. Oplakana jest sprawa mieszkań i studni. Mieszkania niezdrówne i walące się — często łącznie z chlewiami — spotyka się w majątkach rządowych i ordynacji hr. Zamojskiego.

Tyfus grasował w zastraszający sposób i dziś jeszcze epidemia nie wygasła. W jednym tylko majątku Łaucuchów umarło dorosłych osób 20. Rozpoznane choreby skórne, jak świerzbi i t. p.

Ilość folwarków w pow. Lubartowskim 46, Puławskim 109, Chełmskim 51, Krasnostawskim 87, Zamojskim 128, Janowskim 28, Tomaszowskim 109.

Inspekcji folwarków dokonano w pow.: Janowskim — 7. W 4ch wypadkach stroną skarżącą byli robotnicy, w 1 — obywatel, w 2 — obydwie strony. Podobny stosunek panował przy inspekcji w pow. Lubelskim — 6, w Puławskim — 3, Zamojskim — 3, Tomaszowskim — 4, gdzie między innymi w jednym tylko folwarku „Cześniki” dokonano eksmisji 23 rodzin, w Hrubieszowskim w 3ch majątkach, gdzie odbywał się strajk.

W Janowie współdziałano w pracach Komisji Rozjemczej. W Kwiatkowiec wprowadzono w życie orzeczenie Komisji Rozjemczej. W majątku Tupczany zlikwidowano strajk. Naogół umowy ściślej przestrzegają robotnicy aniżeli właściciele ziemscy. W 2 wypadkach zastosowano względem właścicieli kary pieniężne, w 1ym wypadku pocono właściciela dostawić przymusowo; z powodu ignorowania wezwania.

Strajki odbywały się w 5 majątkach, nie wywarły jednak poważniejszego znaczenia gospodarczego. Posiedzeń Komisji Rozjemczych było 5, na których załatwiono szereg sporów i poszczególne zatargów. Nasuwa się potrzeba rozciągnięcia obowiązku na właścicieli w kierunku dostarczenia odpowiednich ochraniaczy do maszyn rolniczych, które obecnie wchodzą coraz częściej w użycie, aby zabez-

pieczyć robotników od nieszczęśliwych wypadków. Potrzeba rozciągnięcia kontroli nad obiektami mieszkalnymi robotników rolnych. Należałoby zabronić prowadzenia gospodarstwa rolnego osobom, nie wypełniających swych obowiązków w stosunku do pracowników rolnych.

Komisje Rozjemcze w czasie żniw zawiesiły swoje czynności.

Za pośrednictwem Inspekcji Pracy 17 obwodu Ministerstwa Pracy i Opieki Społ., obejmującego m. Sosnowiec i część powiatu będzińskiego (6d Modrzewo do północy) w ciągu czerwca załatwiono 43 sprawy, a w tej liczbie 5 z powodu niezgodnego z prawem postępowania właścicieli fabryk, 11 zgłoszeń ze strony robotników o pośrednictwo Inspektora Pracy, 25 spraw, dotyczących odszkodowań za nieszczęśliwe wypadki przy pracy i załagodzone 2 strajki dzięki interwencji Inspektora Pracy.

Nadto Inspektorat Pracy w Sosnowcu dokonał 14 inspekcji zakładów przemysłowych. Według przeprowadzonej przez Inspekcję Pracy rejestracji czynnych zakładów przemysłowych, stan przemysłu czynnego w Sosnowcu i okolicy w końcu czerwca b. r. przedstawiał się, jak następuje: przemysł włókienny — 1 fabryka, papierowy — 1, metalowy — 28, mineralny — 3, zwierzy — 2, spożywczy — 11, chemiczny — 9, górniczy — 10, inne gałęzie przemysłu — 9, razem 74 zakłady czynne. Nieczynnych zakładów Inspekcja zarejestrowała — 29, niepewnych, wątpliwych — 14. W ciągu czerwca uruchomiono w Sosnowcu i okolicy 3 zakłady przemysłowe.

Z Ministerstwa Aprowizacji.

Wobec ukazujących się w prasie informacji, czyniących zarzuty Ministerstwu Aprowizacji z powodu wadliwego, jakoby zorganizowania podziału wyrobów tytoniowych i tytoniu wśród ludności, Wydział Prasowy Ministerstwa Aprowizacji komunikuje, iż sprawy powyższe znajdują się w wyłącznym zawiadywaniu Ministerstwa Skarbu.

DEPESE DO P. PREZYDENTA MINISTRÓW.

Pań. Prezydent Ministrów otrzymał następujący telegram:

Wydział związku polskich kas oszczędności we Lwowie, na swem pierwszym w wolnej Polsce zebraniu, uchwalił jednogłośnie przesłać Panu Prezydentowi wyrazy najgłębszej czci i gorącego podziękowania za usilną i owocną pracę dla Ojczyzny.
(Następują podpisy):

Warszawa, Prezydent Ministrów Paderewski:

Maków.

Zebrani na wiecu w dniu 3-im sierpnia 1919 roku obywatele i obywatelki Makowa i okolic, graniczących z Orawą, w liczbie przeszło 5.000, protestują przeciw inwazji czeskiej i żądają z całym naciskiem, by Rząd Polski wdrożył bezzwłocznie najenergiczniejsze kroki, celem przyłączenia historycznych i etnograficznych ziem polskich Orawy, Spisza i Cza-deckiego do Polski i wywołania ludności polskiej tych ziem z pod jarzma czeskiego. Za Komitet Orwosko-spiski w Makowie, Jan Matusiak.

Pan Prezydent Ministrów otrzymał następujący telegram:

Zebrani dnia 6 sierpnia na wiecu miasta i powiatu Brzeżan Polacy w liczbie kilku tysięcy składają Najdosłowniejszej Waszej Osobie hołd i uznanie za dotychczasowe energiczne zajęcie się losom Galicji Wschodniej z prośbą o dalsze jaknajenergiczniejsze popieranie sprawy, by ta ziemia rdzennie polska i z Polską przez wieki złączona nigdy od niej oderwana nie była.

Kronika polityczno-społeczna.

Wyplata poborów dla nauczycieli i kierowników szkół powszechnych st. m. Warszawy za miesiąc sierpień rozpocznie się w czwartek dn. 14 b. m. o godz. 11 rano, w lokalu Wydziału Szkolnego Magistratu.

Kierownicy szkół kolejowych należność otrzymają w biurze Inspektoratu, zaś zastępcy nauczycieli od wizytatorów swoich okręgów.

Obchód: Rady narodowe polskie Białorusi i Iniant urządzają dzisiaj uroczysty obchód z powodu oswobodzenia Mińska. Na uroczystość złożą się: solemne nabożeństwo w katedrze św. Jana o godz. 11 rano oraz pochod pod nabożeństwo do pomnika Mickiewicza, gdzie wygłoszone będą mowy, pozm nastąpi rozżalenie pochodu.

Uroczystość oswobodzenia Mińska zbiega się z rocznicą zaprzysiężenia unji lubelskiej w d. 13-m sierpnia r. 1569.

O poprawę chleba. Coraz gorszy wypiek chleba i nadużycia z mąką podsunęły Magistratowi projekt stworzenia

